

שלום לכל המורים,

בכל שנה אנחנו נדרשים לשאלה - איך מחברים את הילדים לאירוע כמו רצח רבין ואיך גורמים להם להבין באמת את התהליך של הסתה ואלימות. לצערנו קיבלנו היום הזדמנות לראות דבר כזה קורה בשידור חי - בדרכי התל אביבי.

הכנתי מצגת שמתחילה בהגדרת המושג של הסתה באופן כללי ומשם עוברת להשתלשלות האירועים שהובילה עד לאתמול, כששחקן הותקף על הדשא ע"י אוהד (לראשונה אי פעם בישראל). מאוד קל לראות במצגת איך מילים הופכות למעשים ואיך קללות הופכות לאיומים שהופכים לפעולות אלימות מתוכננות לגמרי. זה לא שונה בהרבה מרצח פוליטי.

מכיוון שהנושא מאוד חם (יש הרבה אוהדים של מכבי והפועל בקהל) לא יהיה פשוט לנהל בכיתה דיון, אבל שווה את הנסיון. חשוב מאוד לשמור על הדיון בכיוון שאנחנו רוצים ולא לתת לתלמידים להסיט את הנושא. הם ירצו להגיד שזהבי גם לא בסדר - וצריך שיהיה ברור שגם אם הוא לא בסדר יש הבדל בין זה לבין הסתה ואלימות. זה לא שייך בכלל לדיון שלנו. הם גם ירצו לדבר על ההחלטה של השופט להרחיק אותו (שהיתה מוטעית וגרמה לבלאגן אבל בסך הכל חשפה כמה אלימות ועצבים עצורים ומחכים להשתחרר...) - גם זה לא רלוונטי לנושא.

אלון גל
0544461344

מעריך שיעור

[הסיפור בקצרה, למי שלא מתמצא - ערן זהבי התגלה ועשה את הפריצה הגדולה בהפועל תל אביב זכה איתה באליפות ב-2010. לאחר מכן עבר לשחק באירופה ולפני שנתיים חזר לארץ אבל דווקא למכבי תל אביב, איתה זכה ב-2 אליפויות. מאז שערך יריבה השנואה, האוהדים של הפועל קיללו את זהבי בכל הזדמנות, כולל הטרדות ברחוב, בטלפון בבית וכו'. באחד ממשחקי הדרב בעונה שעברה, זהבי הבקיע שער והתגרה בקהל של הפועל על ידי תנועת פיו-פיו שכוונה לעברם. זהבי סרב להתנצל ואמר שזו היתה התפרצות של רגשות. מאז אותו משחק ההסתה נגד זהבי עברה לרמה אחרת והלכה והתגברה (כפי שתראו במצגת) עד לתקיפה שהיתה אתמול על הדשא, שלפי הערכות היתה מתוכננת מראש]

מהלך השיעור -

אפשר להתחיל בהגדרה של הסתה (אפשר לבקש מהם להגדיר ורק אז להראות את ההגדרה). אפשר שיחשבו בהתחלה שזה שיעור "רגיל" על רבין ואז להראות להם את הסרטון מהדרכי בהפתעה.

לאחר הסרטון ולאחר שצננתם את הרעש כדאי להסביר את הרקע לסיפור (מה שכתוב כאן למעלה) ואז להתחיל לעבור על השקפים שמציגים את ההתפתחות.

מאוד כדאי לבקש מילדים להקריא דברים מסיתים שכתובים במצגת. אפילו דברים מזעזעים וקללות. זה יוצר אפקט מעניין שתלמיד מקריא דברים כאלה כי יש בזה משהו שמעורר קצת גועל (על אף שכולם משתמשים במילים דומות בכיתה). לאורך כל הדרך אפשר לעצור ולשאל - האם זה הסתה או לא? האם זה גורם לאלימות? האם חייבת להיות התייחסות לאלימות (כמו - "תשברו לו את הרגליים") כדי שזו תהיה הסתה לאלימות?

לסיום השקף האחרון מראה שגם אחרי מה שקרה אתמול ההסתה לא מפסיקה!! (כמו שלא הפסיקה מעולם אחרי רצח רבין). היא המשיכה אחרי המשחק! יש אוהדים שחשבו שהמעשה הזה הוא התקדמות חיובית. אז מה יהיה הצעד הבא? רצח של שחקן כדורגל? רצח של משפחה או ילד שלו? לאן אנחנו רוצים להגיע?

בשלב הזה אפשר לקשר את העניין לרבין. אפשר להראות כרזות שהיו לפני הרצח והידרדרות האירועים שמאוד דומה למה שראינו כאן. אפשר להעלות את השאלה - במה זה שונה?

כדאי כן לסיים עם השקף האחרון בצורה קצת יותר אופטימית. לא כל קהל הכדורגל הוא כזה. להיפך - יש מיעוט של אלימים וגזענים. הכוח הוא לא אצלם. הכוח הוא אצל הרוב השפוי. אבל הם מקבלים את הדלק שלהם מאנשים רגילים שסתם מקללים וחושבים שזה בקטנה. זה נותן להם לגיטימציה. אסור לנו להיסחף לזה! אם אנחנו לא ניתן יד להסתה היא לא תיגמר באלימות. היא תעצר הרבה קודם. אנחנו צריכים שיהיו לנו את הגבולות הברורים. להבין מה זו הסתה ולמה מילים מובילות. זה תלוי בנו. וזה משהו שאנחנו נתקלים בו בכל יום - בבית ספר, ברחוב, באינטרנט. לכל מאתנו יש אפשרות להשפיע בסביבה שלו.

שאלות נוספות לדיון -

במה זה שונה מהרצח של רבין? להסביר שזה נראה בדיוק אותו דבר אחד לאחד שם. האם ההתנהגות של ערן זהבי (ההתגרות באוהדים אחרי הבקעת הגול) גרמה לאלימות נגדו? (לא!!! באלימות והסתה אשם רק מי שעושה אותה! גם אם הדברים שזהבי עשה לא רצויים לדעתנו, זה לא מצדיק שום דבר. זה כמו להגיד שבחורה שמתלבשת חושפני בצורה מוגזמת "מזמינה" תקיפה מינית).

מי אחראים לאלימות? האם אלו רק מי שעושים אותה? (לא. כל המקללים שותפים להסתה ומכשירים את הקרקע לאלימות. הם ממש מצדיקים אותה כך שהיא נראית לאנשים כדבר ההגיוני לעשות).

מי המרוויחים והמפסידים מכל הדבר הזה?

האם אנשים ימשיכו לבוא למשחקי כדורגל כשהאלימות שולטת בהם? מה יקרה בסוף אם זה ימשיך?

אם אנשים לוקחים את החוק לידיים והאלימות שולטת - זה לא מקום שאנחנו רוצים להיות בו. גם לא במדינה כזאת. איך עוצרים את האלימות? האם אפשר לעצור כל אוהד שרוצה לפגוע בשחקן? (צריך לנסות אבל לא תמיד אפשר. הפתרון הוא בחינוך..).

מה אנחנו יכולים לעשות אם אנחנו לא מכירים האנשים הללו? מה לזה ולנו?

להשפיע על הסביבה הקרובה שלנו. לא להגרר לדברים כאלה מול חברים בבית ספר. לא להיות חלק משום צורה של הסתה. לא לתת דלק לאחרים.

כולנו חלק מתופעות כאלה במהלך החיים שלנו. כולנו. רואים ולא עושים, או משתתפים פעילים או פחות פעילים. זה לא קורה רק במקומות "שאינן חינוך" ורק אצל "מופרעים בכדורגל". זה קורה מסביבנו כל יום, ביחס לקבוצות מיעוט באוכלוסייה. אסור לנו לקחת חלק.